

Výzvy a příležitosti pro integraci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání – shrnutí zprávy

Úvod

Budoucí inženýři, architekti, zdravotničtí pracovníci a administrativní pracovníci a manažeři, ti všichni budou muset ve svém pracovním životě brát v úvahu otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato zpráva (1) a v ní obsažené případy ukazují, že ve srovnání s jinými úrovněmi vzdělávání představuje integrace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání více výzev. Tyto případy však také ukazují, že k přijímání opatření pro začlenění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání dochází v různých oborech a různými způsoby. Některé případy mimoto ukazují, že v závislosti na okolnostech je možné využít různé přístupy a různé možnosti.

Výzvy

Je důležité uvědomit si určité výzvy spojené s procesem integrace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání.

Mezi výzvy patří:

- potřeba partnerství s jednotlivými vysokými školami, fakultami a profesory,
- schopnost přesvědčit profesory o důležitosti vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- stávající vysoké požadavky a tlaky na čas vysokoškoláků,
- chybějící vzdělávací materiály v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro vysokoškolskou úroveň,
- zavádění praktických, aktivních metod výuky pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí, kterému dominují teoretické metody výuky,
- jak řešit vysoký počet studentů ve studijních skupinách,
- chybějící vysokoškolští učitelé se zkušenostmi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a/nebo aktivními a participačními vzdělávacími dovednostmi,
- sdílení vzdělávacích materiálů tam, kde existuje silná tradice ochrany informací v kultuře duševního vlastnictví,
- délka doby, která může být nutná pro provedení změn v osnovách,
- chybějící finanční prostředky na rozvoj a poskytování vzdělání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na vysokoškolské úrovni ve srovnání s jinými typy škol, a to i na financování pilotních projektů,
- vytváření nových vazeb na úrovni ministerstva tam, kde vysoké školy a jiné typy škol mají na starosti různá ministerstva,
- trvalá potřeba zlepšovat kulturu bezpečnosti a ochrany zdraví na vysokých školách.

Kontextové faktory, které napomáhají integraci

Zdá se, že určité faktory souvislosti napomáhají integraci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání.

¹ Zpráva: Integrace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do univerzitního vzdělávání.
<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/tewe09007enc/view>

Integrační činnost je pravděpodobnější:

- v oblastech, kde vnitrostátní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ukládají určitým odborníkům konkrétní odpovědnost, zejména těm, kteří jsou zapojeni do stavebních projektů,
- tam, kde jsou požadavky na odbornou přípravu pro osoby pro prevenci rizik stanoveny zákonem a zahrnují vysokoškolské studium,
- tam, kde na místě existuje katedra, která se zabývá bezpečností a ochranou zdraví při práci; zdá se, že to je pravděpodobnější na technických vysokých školách,
- tam, kde orgán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo orgán zajišťující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou poškozením zdraví při práci má v oblasti odborné přípravy úlohu, která by mohla zahrnovat poskytování pomoci vysokým školám,
- v těch oblastech, kde má vysoká škola konkrétní povinnosti týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, např. zajistit bezpečnost studentů při práci v laboratoři a při praktické činnosti.

Faktory úspěchu

Případy navrhuji určité způsoby a prostředky, jak přistupovat k integraci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského vzdělávání. Například:

- Začněte tak, že najdete a **zapojíte některé vstřícné osoby** a instituce, se kterými budete pracovat.
- **Spolupracujte**; nenařizujte.

- **Budte citliví k požadavkům konkurenčních osnov** a k již existujícím tlakům na čas vysokoškoláků.
- Omezte vyučování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na určité **klíčové aspekty**.
- **Zařaďte otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci přímo do kurzů** spíše než jako dodatky, zejména pokud existuje velmi omezená možnost přídavných modulů.
- Poskytujte **vhodné vzdělávací materiály o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci**, které jsou relevantní pro studijní oblast, do které jsou zařazeny, a pro způsob, jak je téma vyučováno.
- Využívejte **reálných případů** a hledejte cesty, jak zavádět metody řešení problémů, **aktivního učení** atd.
- Poskytujte **pomoc vysokoškolským pracovníkům** při efektivním využití těchto materiálů.
- Využívejte **potřeby poskytovat poučení o bezpečnosti** pro praktickou činnost jako způsob představení kultury širší prevence činnostem studentům.
- Používejte **e-learningové a elektronické zdroje** pro podporu a doplnění vyučování ve škole, ale zpřístupněte je také ve větší míře pro distanční studium.
- Pro motivaci studentů zajistěte, aby studium **bezpečnosti a ochrany zdraví při práci přispělo ke konečnému hodnocení** nebo dosažení uznávaného diplomu atd.
- **Zajistěte správné načasování.** Vysokoškolská nebo konkrétní profese musí být připravena akceptovat změny a musí se jednat o vhodný způsob. Uvažujte například o zahájení diskusí, když se provádějí změny osnov nebo strategií týkajících se budoucích absolventů vysoké školy.
- **Zapojte se do profesních sdružení** ve věci osnov vysokoškolského studia.
- **Prozkoumejte partnerství:** spolupráci mezi vysokými školami, výzkumnými institucemi, orgány bezpečnosti, pojišťovacími společnostmi a průmyslem.
- **Propagujte a podporujte přístup celé vysoké školy k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci**, který spojuje vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci / v oblasti rizik a vytváření bezpečného a zdravého pracovního/ vzdělávacího prostředí pro všechny zaměstnance a studenty a aktivně zapojuje zaměstnance a studenty do tohoto procesu.

Osm dalších nápadů:

- Vytvořte **zdroj pro sdílení vysokoškolských studijních materiálů**.
- **Kde již existuje určitá výuka v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**, například díky výše uvedeným faktorům souvislostí, využijte ji jako odrazový můstek pro obecnější začlenění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na dalších fakultách.
- Pokud **místní firmy** spolupracují s vysokými školami, podporujte je v tom, aby zařadily bezpečnost a ochranu zdraví při práci do svých činností určených studentům (přednášky, exkurze nebo umístování studentů).
- **Poučte se ze zkušeností při integraci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do školního vzdělávání** a ze správné praxe při odborné přípravě mladých zaměstnanců a upravte je pro vysokoškolskou úroveň.
- Využijte rostoucího používání „modulárního učení“ a vytvořte specifický **modul bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**.

- **Upravte metody odborného vzdělávání** a zdroje tak, aby mohly být použity na vysokoškolské úrovni.
- Doporučujte **zaměstnavatelům, aby stanovili, že znalosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci budou zohledňovány při náboru**.
- Podporujte **obchodní školy v tom, aby zahrnovaly bezpečnost a ochranu zdraví při práci a hospodářskou produktivitu** do svých výzkumných programů a programů přednášek.

Příklady z praxe

Když univerzita v Salamance ve Španělsku zavedla magisterský studijní program specialista na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, využila této příležitosti tak, že za podpory regionální vlády poskytla všem absolvujícím studentům některé základní zdroje v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na CD-ROM a na internetu.

Při poskytování podkladů pro obchodní studie využívá Rada pro BOZP Spojených států cenu Roberta Campbella za excelenci u obchodních případů, které názorně demonstrují ochranu zdraví a bezpečnosti při práci i hospodářskou produktivitu. Vítězné příklady jsou upravovány tak, aby vyhovovaly modelu případových studií používanému nejlepšími obchodními školami a spolupracuje s jednotlivými profesory, aby je povzbudila při využívání těchto zdrojů.

Ve Spojeném království spolupracovala Laboratoř pro BOZP financovaná národním orgánem inspekce práce při práci s univerzitou v Liverpoolu na zapracování prvků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do vysokoškolského technického kurzu. Zahrnovalo to využití aktivních metod učení a případových studií vycházejících ze skutečných nehod.

V Německu existují příklady partnerství mezi fakultami vysokých škol, které spolupracují při spojování znalostí a zdrojů s cílem vytvořit a sdílet e-learningové zdroje (NOP-online a KMR „Nebezpečné látky v laboratorních kurzech“).

V Technologickém institutu v irském Dublinu jsou do služeb pro prevenci rizik participacním způsobem zapojeny studentské svazy, aby se zajistilo, že vysoká škola plní své povinnosti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a podporuje kulturu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

V soutěži Lacobus ve Francii musí studenti architektury zapracovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci do návrhů projektů architektonické obnovy. U dalších projektů ve Francii musí studenti inženýrství a architektury na projektech spolupracovat.

Celkové závěry

Cestou vpřed by nakonec mělo být vytvoření přístupu celé vysoké školy s cílem vytvořit bezpečné a zdravé pracovní a vzdělávací prostředí ve spojení se vzděláváním v oblasti rizik. Tento přístup by měl spojit řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro prevenci rizik se zvyšováním povědomí a rozvojem znalostí, dovedností a bezpečných postojů a chování u studentů a zaměstnanců, včetně profesorů a technického administrativního a podpůrného personálu. Je třeba podporovat přenos stávajících příkladů správné praxe a zásad na úrovni vysoké školy a je potřebná výměna nápadů i konkrétních nástrojů.

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, ŠPANĚLSKO

Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383

E-mail: information@osha.europa.eu

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje. Printed in Belgium, 2010

<http://osha.europa.eu>